

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Хмельницької області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в I кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у I кварталі 2023 року свідчать, що на тлі тривалих бойових дій та обстрілів цивільної інфраструктури респонденти очікують незмінних обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та **негативно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування послабилися, але залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 28.6%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 16.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 69.2% респондентів очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 57.1%), у цілому по Україні – 46.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти нижчими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікує 75.0% респондентів (у попередньому кварталі – 92.3%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%). У цілому по Україні – «мінус» 2.5% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – 7.1%). Водночас очікується прискорення зменшення обсягів реалізації продукції **на зовнішньому ринку:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 28.6%). У цілому по Україні баланси відповідей – 2.8% і 2.0% відповідно;
- **збільшення обсягу інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 7.7% (у IV кварталі 2022 року – 7.1%). Водночас респонденти області очікують помітне зменшення обсягу інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у попередньому кварталі – 7.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 10.3% та «мінус» 17.8% відповідно (таблиця);
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 16.4%;
- **повільніше зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 76.9% (у попередньому кварталі – 100.0%). Респонденти також очікують **зростання цін на товари/послуги, що продають підприємства:** баланс відповідей – 30.8% (у IV кварталі 2022 року – 28.6%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням), ціни на сировину і матеріали та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат на одиницю продукції, водночас витрати на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланс відповідей – 61.5% і 30.8% відповідно (у попередньому кварталі – 46.2% і 64.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також недостатній попит (графік 5).

Респонденти очікують, що **потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом зростуть (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (61.5% опитаних), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та значні коливання курсу гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється) – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

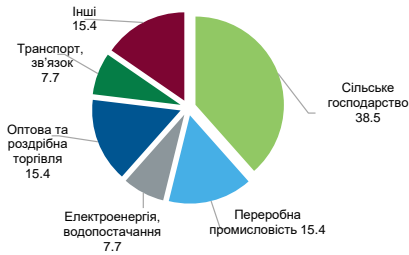
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 94.7%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

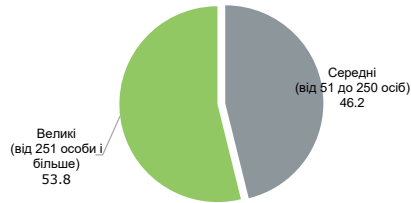
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 15.4% (у попередньому кварталі – 7.1%). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан підприємств як поганий – «мінус» 16.9%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 27.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 15.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

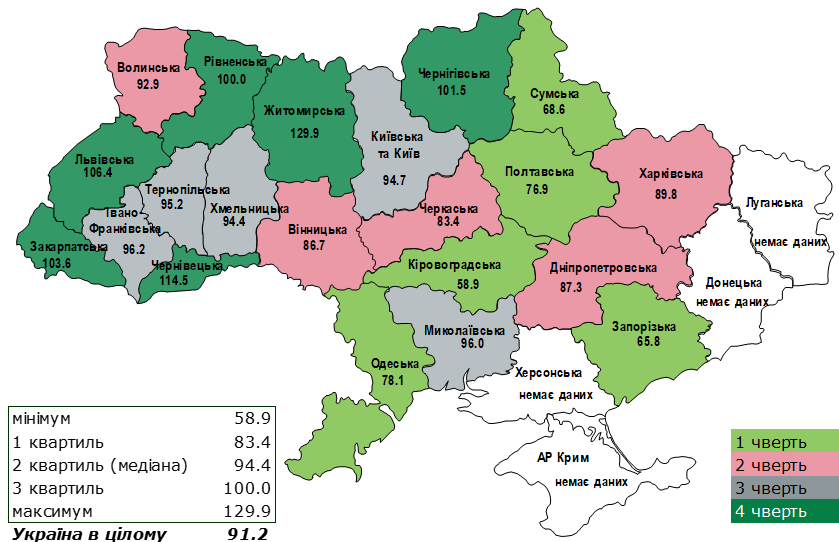

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 січня – 28 лютого 2023 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

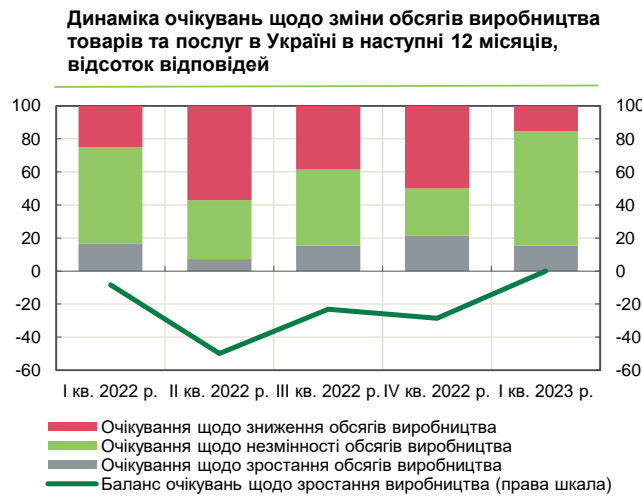
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-21.4	-42.9	-14.3	-8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-16.7	-23.1	-14.3	7.1	7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-9.1	-57.1	-38.5	7.1	-27.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	10.0	-69.2	-7.1	7.1	7.7
кількості працівників	0.0	-21.4	-7.1	-14.3	-7.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

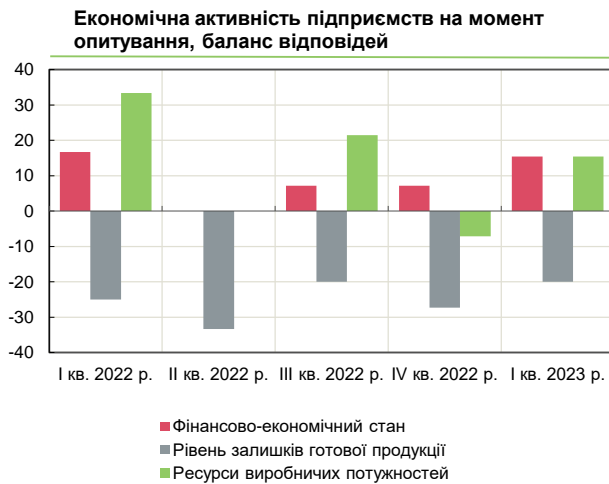
Графік 1

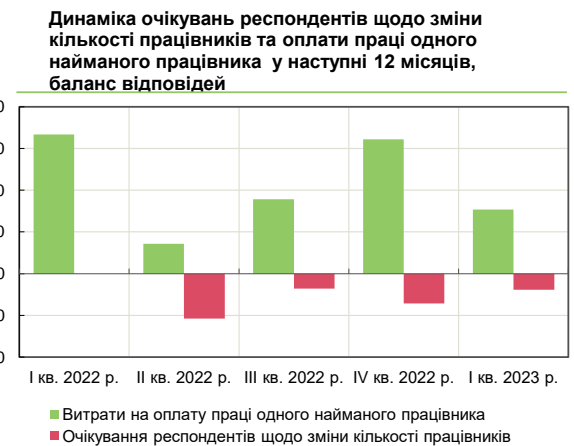
Графік 2

Графік 3

Графік 4

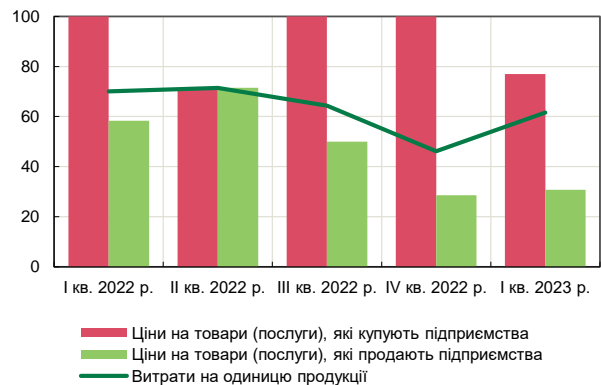
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

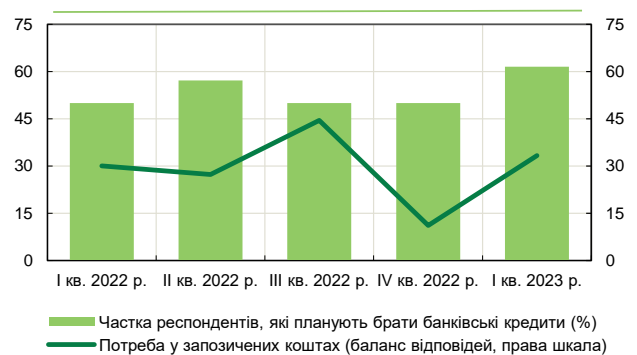
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

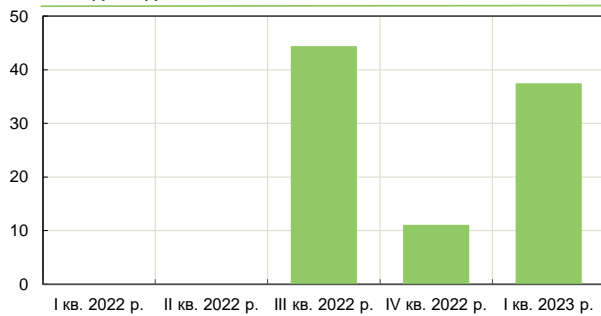
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

